

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/129/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819201795
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5819201795.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v spore žalobkyne: Ing. V. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. Z. XXXX/XX, L., právne zastúpená: JUDr. Michaela Pagáčiková, advokátka so sídlom B. XX, Z. R., proti žalovanému: N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. Z. XXXX/XX, L., právne zastúpený: JUDr. Ľubomír Kuboš, advokát so sídlom E. XX, L., o zaplatenie 951,22 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/74/2019-151 zo 16. marca 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku II. ostáva nedotknutý, v ostatných výrokoch krajský súd rozsudok okresného súdu mení tak, že v tejto časti žalobu zamietá.

Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 828,41 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 828,41 eur od 22.10.2019 do zaplatenia (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobkyni proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 67 % (výrok III.).

2. Žalobkyňa sa žalobou domáhala zaplatenia istiny 951,22 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne z tejto sumy od 22.10.2019 do zaplatenia od žalovaného ako od spoludlžníka, žalovaná suma predstavuje podiel žalovaného na spoločnom dlhu voči G. O. E., a.s., ktorý za neho uhradila žalobkyňa, ako spoludlžníčka.

3. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd považoval za nesporné, že žalobkyňa a žalovaný sú bývalí manželia, ktorých manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/61/2019 z 22.11.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 21.12.2016. Počas trvania manželstva uzatvorili 21.05.2012 ako spoludlžníci s veriteľom G. O. E., a.s., Bratislava, Zmluvu o poskytnutí flexihypotéky (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej im banka poskytla úver vo výške 40.000,- eur za účelom výstavby rodinného domu. Úver boli povinní splácať v mesačných splátkach vo výške a v čase uvedených v „Základných podmienkach úveru“, ktoré tvorili prílohu úverovej zmluvy. Zo žalobkyňou predložených dôkazov o vykonávaní platieb okresný súd zistil, že od 20.12.2016 do 20.10.2019 uhradila splátky úveru v celkovej výške 4.889,01 eur, za obdobie po zániku manželstva so žalovaným (t. j. od 21.12.2016) predstavovali splátky úveru 4.774,49 eur. Vychádzajúc z ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“), § 511 ods. 2 a 3 OZ okresný súd dospel k záveru, že žalovanému vznikla povinnosť nahradiť na neho pripadajúci podiel v rozsahu 1 z tejto sumy, t. j. 2.387,245 eur. Uhradením dlhu za žalovaného ako spoludlžníka, žalobkyni vznikol nárok žiadať od

žalovaného, aby jej nahradil to, čo plnila na neho pripadajúci podiel na dlhu (úvere). Keďže veľkosť podielov nebola zmluvne ani inak medzi žalobkyňou a žalovaným dohodnutá a dlh vznikol za trvania ich BSM, okresný súd vychádzal z ustanovenia § 150 OZ, podľa ktorého zásadne platí, že podiely manželov sú rovnaké a dospel k záveru, že každý z nich bol povinný predpísanú splátku spoločného dlhu splácať v rozsahu 50 %. Tým, že žalobkyňa splácala splátky v celosti (nie len na ňu pripadajúci podiel) plnila dlh aj za žalovaného a vznikol jej proti žalovanému nárok, aby jej na neho pripadajúci podiel na dlhu, ktorý zaplatila nahradil.

4. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný už zaplatil žalobkyni 1.501,575 eur, ostala mu povinnosť doplatiť sumu 885,67 eur. Od tejto sumy okresný súd odpočítal sumu 57,26 eur, polovicu zo splátky 114,52 eur, splatnej k 20.12. 2016, t.j. v čase pred zánikom BSM žalobkyne a žalovaného. Žalobkyňa si zaplatenie tejto splátky uplatnila v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, ktoré je vedené na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 11C/10/2018, okresný súd ho ako uplatnený duplicitne zamietol. Ďalej zamietol nárok žalobkyne predstavujúci rozdiel medzi sumou 78,025 eur, ktorú na úhradu splátky žalovaný žalobkyni k 01.06.2018 skutočne uhradil a sumou 69,73 eur, o ktorej žalobkyňa tvrdila, že jej bola v tento deň uhradená žalovaným. Pokiaľ išlo o príslušenstvo k žalovanej istine, okresný súd priznal žalobkyni úroky z omeškania z priznanej istiny s odkazom na ust. § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. vo výške 5 % ročne. Žalobkyňa si uplatňovala úrok z omeškania vo výške 9 % ročne, preto nárok na úroky z omeškania, ktorý presahoval zákonnú výšku zamietol. K námietkam žalovaného, že žalobkyňa nárok, ktorý bol predmetom konania v súdnej veci mala uplatňovať v rámci konania o vyporiadanie BSM, okresný súd uviedol, že procesnému postupu, ktorý zvolila žalobkyňa, nemožno zabrániť. Pokiaľ žalovaný žiadal započítať na sumu, ktorú žalobkyni dlží, polovicu vyčíslených preplatiek za dodávky elektriny a plynu, okresný súd konštatoval, že zálohové platby vykonávala žalobkyňa z jej výlučných peňažných prostriedkov, ktoré nepatrili do BSM sporových strán, tak nemôžu patriť ani do masy BSM a tým ani žalovanému a ich započítanie nepovažoval za možné. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“) a žalobkyni v rozsahu jej čistého úspechu v konaní priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania.

5. Proti tomuto rozsudku do výroku I., ktorým bolo žalobe vyhovené a do výroku III. o trovách konania, podal odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a konanie zastavil prípadne, aby rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu zamietol, voči žalobkyni si zároveň uplatňoval nárok na náhradu trov konania. Žalovaný poukázal na to, že aktuálne nie je s konečnou platnosťou BSM medzi ním a žalobkyňou vyporiadané, z tohto dôvodu sa nemožno stotožniť so záverom okresného súdu, že žalobkyňa plnila dlh za neho, ale platí, že žalobkyňa zo svojho výlučného majetku plnila spoločný bezpodielový dlh. Právny záver okresného súdu by bolo možné aplikovať len, ak by išlo o prípad podľa § 149 ods. 4 OZ, teda ak návrh na vyporiadanie BSM by nebol podaný do troch rokov od jeho zániku a platila by zákonná fikcia o vzniku podielového spoluvlastníctva, v ktorom prípade podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké, čo by primerane platilo aj na záväzky v BSM. Keďže predmetný záväzok z úverovej zmluvy doposiaľ nebol rozdelený medzi ním a žalobkyňou rovnakým dielom, sú povinní ho plniť bezpodielovo. Po zániku BSM sa spoločné záväzky stávajú predmetom vyporiadania v tzv. širšom zmysle podľa zásad platných pre vyporiadanie BSM. Takéto spoločné majetkové práva či pohľadávky alebo dlhy sa potom rovnako ako veci patriace do BSM, pokiaľ existovali v dobe vyporiadania, prikazujú tej ktorej strane sporu. Aktuálne nemohol okresný súd ustáliť, že podiel žalobkyne a jeho osoby na predmetnom dlhu je rovnaký a každý z nich je povinný predpísanú splátku splácať v rozsahu 1, a to ani v zmysle § 150 OZ, na ktorý poukazoval. Na podporu správnosti svojej argumentácie žalovaný poukazoval na judikatúru súdov SR a ČR v obdobných prípadoch, ako aj na názory právnej teórie uvedené v odbornej literatúre, ktorú citoval. Žalovaný zdôraznil, že na Okresnom súde Námestovo je vedené konanie o vyporiadanie BSM medzi ním a žalobkyňou, ktoré je špeciálnym konaním, vyjadrením špeciálneho inštitútu vyporiadania BSM v širšom zmysle, a ktoré bolo začaté skôr ako súdená vec, pričom konanie o vyporiadanie BSM má prednosť pred týmto všeobecným konaním o zaplatenie, v ktorom žalobkyňa manifestuje vôľu uplatňovať len parciálny tvrdý nárok vyplývajúci zo spoločného bezpodielového záväzku. Aplikovať ust. § 511 ods. 2 a 3 OZ by bolo možné iba v prípade, ak by právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu nebolo ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, avšak v tomto prípade ide dlh vzniknutý v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, pri ktorom neexistujú podiely žiadneho zo spoluvlastníkov (manželov) na spoločnom záväzku. Neplatí teda, že dlžník banky - žalobkyňa v rozsahu uplatneného nároku (voči žalovanému) - dlh sám splnil a že je oprávnený požadovať náhradu od ostatných podľa ich podielov. S poukázaním na uvedené žalovaný konštatoval, že jeho

povinnosť podieľať sa na splácaní splátky úveru so žalobkyňou v presne určenej miere - 1 doposiaľ nevznikla, aktuálne teda neexistuje a je iba dôsledkom domnienky žalobkyne, čo však nemá žiadnu oporu v právnych predpisoch.

6. Ďalšia odvolacia námietka žalovaného sa týkala nedostatku podmienky konania, ktorá spočívala v prekážke začatej veci (litispencie), a to z dôvodu, že na súde skôr ako predmetné konania, začalo konanie o vyporiadanie BSM strán sporu. Predmetom tohto konania je vyporiadanie určitých konkrétnych splátok dlhu bývalých manželov, ktorý na seba prevzali počas existencie BSM, ktoré doposiaľ nebolo vyporiadané. Teda predmetom prebiehajúceho konania je parciálne vyporiadanie vzájomných práv a povinností bývalých manželov vyplývajúcich z BSM, ktoré malo byť komplexne riešené už v skôr začatom konaní o vyporiadanie BSM, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 11C/10/2018. Tým, že žalobkyňa iniciovala predmetné súdne konanie duplicitne, zavinila vznik trov konania, ktoré by inak neboli vznikli. Na záver žalovaný uviedol, že pokiaľ žalobkyňa považovala za potrebné riešiť otázku vzájomného platenia dlhu z manželstva bývalých manželov, mohla voči nemu využiť inštitút neodkladného opatrenia na uloženie povinnosti prispievať na úhradu spoločného dlhu bývalých manželov, čo však neurobila.

7. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného z 24.05.2021 navrhla, aby krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil a priznal jej nárok na náhradu trov konania. Odvolanie žalovaného označila za nekonkrétne a všeobecné s tým, že pre jeho podanie neboli splnené žiadne zákonné dôvody. Žalovaný sa obmedzil len na vymenovanie odvolacích dôvodov bez toho, aby tieto akýmkoľvek spôsobom bližšie vysvetlil, nešpecifikoval v čom mala spočívať nesprávnosť alebo nezákonnosť rozhodnutia okresného súdu, prípadne v čom mala spočívať nesprávnosť vyhodnotenia skutkového stavu či nevykonanie navrhnutých dôkazov. Žalovaný bol počas konania sporu značne pasívne, neuniesol dôkazné bremeno a nepredložil súdu dostatočne hodnoverné dôkazy. Žalovaný neposkytol v podanom odvolaní ani relevantné právne stanovisko obsahujúce právny názor v prejednávanej veci. Skutočnosť, že okresný súd nerozhodol v súlade s právnym názorom odvolávajúcej sa strany, sama o sebe nie je postačujúcim odvolacím dôvodom. Žalobkyňa ďalej uviedla, že zo skutkového a právneho stavu tak ako bol ustálený okresným súdom, bol dostatočným spôsobom preukázaný jej nárok voči žalovanému, ktorý svojvoľne prestal v určitom období splácať ich spoločný hypotekárny dlh. Pokiaľ ide o konanie o vyporiadanie BSM, v rámci tohto konania sa predmetný nárok nevyporiadaval, keďže tento nárok vznikol po rozvoze manželstva, teda po zániku BSM ako majetkové právo nemohlo okamihom svojho vzniku spadať do zaniknutého BSM.

8. Žalovaný v odvolacej replike k vyjadreniu žalobkyne z 23. júna 2021 zotrval na skutočnostiach, ktoré uvádzal v podanom odvolaní, opätovne zdôraznil, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, v konaní pred okresným súdom poukazoval na značné množstvo judikatúry a rozhodnutí súdov, ktoré sa právneho posúdenia predmetného nároku týkali. Naďalej zotrval na svojom stanovisku, že nebolo možné v súdnej veci rozhodnúť o tom, že v rozsahu 50 % je povinný nahradiť žalobkyňu sumu, ktorú uhradila na spoločný dlh.

9. Následne žalobkyňa v odvolacej duplike k replike žalovaného z 30.06.2021 uviedla, že v plnej miere zotráva na svojich skorších písomných vyjadreniach, s rozsudkom okresného súdu sa stotožňuje a považuje ho za zákonný a spravodlivý. Uviedla, že žalovaný namiesto pojmu regresný nárok používa pojem, ktoré platné právo SR ani nepozná a síce, že sa malo jednať o nejaký „bezpodielový dlh“, ktorý mal podľa jeho názoru patriť do zatiaľ nevyporiadaneho BSM. Následne sa v podrobnostiach zaoberala rozoberaním inštitútu regresného nároku solidárneho dlžníka voči ostatným spoludlžníkom, v závere tohto vyjadrenia uviedla, že žalovaný si musí byť vedomý faktu, že si z banky zobral hypotekárny úver, vďaka ktorému má aj on strechu nad hlavou a k riadnemu splácaniu úveru sa zaviazal, takže je jeho povinnosť tento splácať, jeho správanie však vykazuje známky nezákonnosti a nemorálnosti a zo strany súdu by mu nemala byť poskytnutá právna ochrana. Za neoprávnený a nedôvodný označila žalobkyňa aj nárok žalovaného na náhradu trov konania. Zo skutočností zistených v rámci prejednávanej veci je zrejmé, že podaniu žaloby predchádzalo protiprávne konanie žalovaného s tým, že pred jeho začatím mala snahu riešiť spor mimosúdnou cestou avšak bezúspešne. Pokiaľ by žalovaný uhradil splátku úveru riadne, nemuselo k vzniku trov konania dôjsť.

10. Žalovaný v ďalšom vyjadrení k odvolacej duplike žalobkyne zo 04. augusta 2021 uviedol, že žalobkyňa pri kreovaní svojho právneho názoru, zjavne nesprávne izolovala ust. § 511 ods. 3 OZ od

ďalšej právnej úpravy, a to najmä ust. § 145 ods. 2, § 147 ods. 1 a § 149 OZ, teda žalobkyňa odmieta akceptovať osobitosti právnej úpravy bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

11. Žalobkyňa vo svojom ďalšom vyjadrení z 18.08.2021 zotrvala na ňou prezentovaných právnych a skutkových záveroch.

12. Krajský súd ako súd odvolací napadnutý rozsudok a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní žalovaného (§ 379 a § 380 CSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zmenil podľa § 388 CSP, výroku II., ktorý nebol napadnutý odvolaním sa rozsudku okresného súdu nedotýkal.

13. Odvolací súd sa najskôr zaoberal posúdením dôvodnosti odvolacej námietky žalovaného, že prejednaní veci bránila prekážka začatého konania, pretože išlo o takú závažnú odvoláciu námietku, v prípade ktorej by odvolací súd nemohol napadnutý rozsudok zmeniť (§388 CSP) a ani potvrdiť (§ 387 ods.1 CSP), pretože nedostatok podmienky konania je závažná vada, v prípade existencie ktorej by musel odvolací súd prísť k zrušeniu rozhodnutia okresného súdu.

14. Podľa § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

15. Ustanovenie § 159 CSP vyjadruje negatívnu procesnú podmienku, tzv. prekážku začatého konania (prekážku litispendencie), ktorá vyjadruje, že o tom istom predmete a medzi tými istými osobami nemôže byť konanie začaté na tom istom alebo inom súde. Rozhodujúcim okamihom na posúdenie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania. Prekážka litispendencie predstavuje neodstrániteľnú vadu konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu a vedie vždy k zastaveniu konania a súd na ňu prihliada v ktoromkoľvek štádiu konania (t.j. v prípade odvolacieho konania vtedy, keď by nebola táto okolnosť priamo predmetom odvolania).

16. Totožnosť sporu je daná dvoma kritériami, ktorými sú totožnosť predmetu sporu a totožnosť strán. V preskúmvanej veci žalovaný v odvolaní poukazoval na konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva medzi ním a žalobkyňou, ktoré je vedené na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 11C/10/2018. Žalovaný v odvolaní tvrdil, že nárok, ktorý si uplatnila žalobkyňa v prejednávaní veci, mal byť predmetom konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože by sa tento nárok mal vypořiadavať v rámci tzv. širšieho vypořiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalovaný netvrdil, že nárok, ktorý si uplatňuje žalobkyňa v prejednávaní veci si zároveň uplatnila aj v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, len namietal, že si ho mohla uplatniť v tomto konaní a mal byť predmetom prejednania práve v tomto osobitnom konaní. Žalobkyňa v rámci vyjadrenia k odvolaniu žalovaného uviedla, že nárok, ktorý je predmetom tohto konania si neuplatňovala v rámci konania o vyporiadanie BSM. Odvolací súd na základe obsahu spisu okresného súdu, vychádzajúc z jeho skutkových zistení, rovnako nemal preukázané, že by nárok uplatnený žalobkyňou v tomto konaní bol predmetom konania o vyporiadanie BSM.

17. Potom, v konaní o vyporiadanie BSM, kde ako sporové strany vystupujú žalobkyňa a žalovaný (pričom nie je dôležité v akom procesnom postavení v tomto konaní o vyporiadání vystupujú), nie je totožný predmet sporu konania s predmetnou vecou. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (viď uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/280/2010). V tomto prípade nebolo zistené a dokonca ani stranami sporu tvrdené, že už začalo a pokračuje iné súdne konanie, v ktorom sa koná a rozhoduje o rovnakom nároku, ktorý je predmetom tohto konania. Žalovaný „len“ tvrdil, že si nárok, ktorý je predmetom tohto konania nemohla žalobkyňa uplatňovať samostatnou žalobou, ale mala si ho uplatniť v konaní o vyporiadání BSM. Pre posúdenie prekážky litispendencie nie je významné, či nárok môže byť uplatnený samostatne, alebo iba v rámci iného nároku, o ktorom už konanie prebieha. Dôležité je, či tento nárok je predmetom nejakého už začatého konania. Žalobkyňa neurobila predmetom konania o vyporiadanie BSM nárok, ktorý si uplatňuje v prejednávaní veci. V súlade s autonómiou súkromno-právnych vzťahov súdy neposkytujú ochranu právnomu vzťahu, právu ani nároku na plnenie, o ochranu ktorého žalobca nežiadal. Súd sa teda v sporovom konaní nebude vecne zaoberať iným

právnym vzťahom, iným právom, ani iným plnením (čo do druhu alebo výšky), než aké sú uvedené v žalobe a nemôže priznať iné plnenie ako je žiadané v petite (§ 216 ods. 1 CSP). Keďže žalobkyňa neurobila predmetom vyporiadania pohľadávku, ktorú si uplatňuje v tomto konaní, nemohol súd, ktorý vyporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo sa touto pohľadávkou sám z vlastnej iniciatívy zaoberať a ani ju prejednávať. V tomto prípade nejde o možnosť súdu prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac než čoho sa strany domáhajú v zmysle § 216 ods. 2 CSP, podľa ktorého tak môže súd urobiť iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahov medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. V prípade vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd vyporiadava veci, majetkové práva a povinnosti, ktoré urobia predmetom konania sporové strany, s tým, že v zmysle § 216 ods. 2 CSP nie je viazaný ich návrhmi o tom, ako konkrétne majú byť tieto nimi označené veci, majetkové práva a povinnosti medzi nimi vyporiadané.

18. Na základe týchto záverov odvolací súd dospel k názoru, že pokiaľ aj prebieha konanie o vyporiadaní BSM sporových strán a predmetom uvedeného konania nie je vyporiadanie pohľadávky, ktorú si uplatňuje žalobkyňa voči žalovanému neexistuje tu prekážka začatého konania, ktoré by bránilo prejednaníu a rozhodnutíu nároku uplatneného žalobkyňou v súdnej veci.

19. Ďalšia časť odvolania žalovaného smerovala voči nesprávnemu právnemu posúdeníu veci okresným súdom. Žalovaný v úvode odvolania ako dôvody, pre ktoré podal odvolanie, uvádzal okrem nesprávneho právneho posúdenia veci aj nevykonanie navrhnutých dôkazov okresným súdom, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností ako aj to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Pokiaľ však išlo o tieto odvolacie dôvody, v konkrétnostiach sa v podanom odvolaní týmito nezaoberal. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania mal odvolací súd za to, že celá odvolacia argumentácia žalovaného sa týkala nesúhlasu s právnymi závermi, z ktorých okresný súd vychádzal, keď rozhodol o povinnosti žalovaného.

20. Judikatúra súdov sa zhoduje na závere, že právne vzťahy medzi (bývalými) manželmi, prípadne medzi nimi a tretími osobami, týkajúce sa majetku a záväzkov, ktoré tvorili predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov, sa v dobe medzi zánikom a vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva manželov riadia analogickými právnymi predpismi o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (rozsudok NS ČR sp. zn. 5Cz 77/66 z 16.09.1966). Za situácie, ak po zániku manželstva jeden z bývalých manželov plnil na spoločný dlh, táto čiastka predstavuje jeho vnos do spoločného majetku, a to napriek skutočnosti, že išlo o plnenie poskytnuté po zániku BSM. Následne má právo na úhradu, nakoľko tak plnil zo svojho výlučného majetku na spoločný dlh. Táto skutočnosť sa potom premietne do výroku o povinnosti jedného z manželov zaplatiť určitú čiastku druhému na vyrovnanie ich podielov (s prihliadnutím k zaplateným sumám, a to i v priebehu súdneho konania). Z tohto možno vyvodíť, že pri doposiaľ nevyrovnaných spoločných dlhoch a pohľadávkach bývalých manželov je namieste, aby súd v konaní o vyporiadaní BSM do výroku premietol ich výšku v dobe, keď k vyporiadaniu prichádza, pri súčasnom zohľadnení toho, čo ktorý z manželov na spoločný dlh zaplatil. AK po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ku ktorému pri sporových stranách došlo právoplatnosťou rozsudku o rozvode ich manželstva k 21.12.2016, nenasledovalo vyporiadanie v zmysle § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka aj k finančnej sume, ktorú si uplatňuje samostatne žalobkyňa v tomto konaní, t. j. ktorú možno, vzhľadom na vyššie uvedené, považovať ako za vnos z jej výlučného majetku na spoločný majetok patriaci do BSM a ešte nevyporiadaný, stále platí ohľadne aj tohto záväzku režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Za trvania tohto bezpodielového spoluvlastníctva manželov nemôžu byť samostatne uplatnené nároky na úhradu spoločného dlhu do doby, než bude bezpodielové spoluvlastníctvo manželov vyporiadané. Tieto nároky nemožno riešiť skôr než súčasne s vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V prejednávanvej veci tak okresný súd rozhodol v rozpore s hmotným právom, keď priznal žalobkyni nárok na náhradu 1 sumy, ktorú uhradila na spoločný dlh, ktorý mala so žalovaným ako s jej bývalým manželom pri súčasnom nevyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán. Nárok na zaplatenie časti spoločného dlhu si môže žalobkyňa uplatniť iba v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V čase, keď rozhodoval okresný súd nemal zrejmé, v akom rozsahu sa budú sporové strany podieľať na úhrade tohto úveru, ktorého splátky v celosti uhrádzala žalobkyňa. Okresný súd vychádzal z ust. § 511 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka. V prípade, ak existoval spoločný dlh manželov za trvania manželstva a došlo k zániku manželstva, ale nebolo ešte rozhodnuté o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nie je zrejmé, v akom rozsahu ktorý z manželov ako spoločný dlžník má podiel na tomto spoločnom dlhu. V prípade, že by nedošlo k vyporiadaniu predmetného spoločného dlhu tak až po uplynutí 3 rokov

od zániku manželstva nastupuje zákonná fikcia vyplývajú z § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, že podiely oboch bývalých manželov na takomto majetku, medzi ktorý v rámci širšieho vysporiadania sa zaraďuje aj spoločný dlh, sú rovnaké. Okresný súd v čase svojho rozhodovania takúto situáciu však nemal, nakoľko prebiehalo konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré nebolo ukončené, nemohol vychádzať z fikcie § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, že podiely manželov sú rovnaké. V čase rozhodovania okresného súdu nebola žalobkyňa nositeľom hmotného práva, ktoré si v prejednávanej veci uplatnila, a to práva domáhať sa samostatnou žalobou zaplataenia časti dlhu, ktorý vznikol za trvania manželstva žalobkyne a žalovaného a v ktorom vystupovali ako spoloční dlžníci. Žalobkyňa uhrádzaním splátok spoločného dlhu po zániku manželstva so žalovaným vlastne plnila zo svojich výlučných prostriedkov na spoločný dlh „spoločný majetok“, a tohto vnosu sa môže domáhať v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva.

21. Na základe týchto skutočností odvolací súd považoval odvoláciu námietku nesprávneho právneho posúdenia veci vznesenú žalovaným za opodstatnenú a rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovievané zmenil a v tejto časti žalobu zamietol.

22. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu, rozhodoval o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania jedným výrokom v zmysle § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žaloba žalobkyne na základe zmeňujúceho rozsudku odvolacieho súdu bola v celom rozsahu zamietnutá, žalovaný mal tak voči neúspešnej žalobkyne nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu, odvolací súd mu nárok v tomto rozsahu priznal.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)